
Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

BIOTEHNOLOGIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 28. avgust 2021

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1**A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA**

Naloga	Odgovor
1	♦ B
2	♦ B
3	♦ B
4	♦ C
5	♦ A
6	♦ C
7	♦ D
8	♦ C
9	♦ B
10	♦ A

Naloga	Odgovor
11	♦ A
12	♦ D
13	♦ C
14	♦ B
15	♦ D
16	♦ A
17	♦ B
18	♦ A
19	♦ C
20	♦ B

Naloga	Odgovor
21	♦ A
22	♦ B
23	♦ C
24	♦ B
25	♦ B
26	♦ C
27	♦ A
28	♦ C
29	♦ B
30	♦ C

Naloga	Odgovor
31	♦ D
32	♦ D
33	♦ C
34	♦ C
35	♦ B
36	♦ C
37	♦ B
38	♦ A
39	♦ B
40	♦ A

B) STRUKTURIRANI NALOGI IZBIRNEGA TIPA**1. naloga: Zaščita koruze**

Naloga	Odgovor
1.1	♦ A
1.2	♦ D
1.3	♦ B
1.4	♦ C
1.5	♦ A

2. naloga: Kefir

Naloga	Odgovor
2.1	♦ B
2.2	♦ B
2.3	♦ B
2.4	♦ A
2.5	♦ A

Za vsak pravičen odgovor 1 točka.
Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2

1. Rastlinske tkivne kulture

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ kalus	Skupek nediferenciranih celic.	
1.2	1	♦ Ker so rastlinske celice v tkivni kulturi heterotrofne, ne vršijo fotosinteze.	Glukozo uporabljajo kot vir energije.	
1.3	1	♦ termoterapija ♦ Gojenje rastlin pri visoki temperaturi in zračni vlagi, da se rastlinske celice razmnožujejo hitreje kot virus in tako postane rastni vršiček brez virusov.	Visoka temperatura inhibira rast virusov.	Dva pravilna odgovora za 1 točko.
1.4	1	♦ direktni ELISA test/imunološki test/ELISA test/PCR	EIA	
1.5	1	♦ Rastlinska celica ima celično steno, protoplast je nima. ♦ Protoplast dobimo tako, da encimsko odstranimo celično steno/uporaba celulaz.		Dva pravilna odgovora za 1 točko.

2. Bakterije na pohodu

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ transdukcija/transformacija/konjugacija/mutacija Opíše enega od načinov.	simbioza	Za 1 točko napiše dva načina in enega opiše.
2.2	1	♦ Bakterije razgrajujejo odmrle kožne celice, olja, ... in pri tem tvorijo metabolite s specifičnim vonjem.	razgradnja kožnih izločkov	
2.3	1	♦ V obeh primerih so bakterije zajedavci ali paraziti/patogeni.		
2.4	1	♦ Cepitev. Pomnožitev/podvojitev DNK/krožne DNK/ bakterijskega kromosoma, nastanek dveh enako velikih celic z enakim dednim materialom in zgradbo.		Dva pravilna odgovora za 1 točko.
2.5	1	♦ izolacija povzročitelja iz grla ali rane, izolacija čiste kulture, identifikacijske tehnike	Kochovi postulati (opis).	

3. Bioreaktorji

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila														
3.1	1	slika 1: ♦ trdno gojišče ♦ šota ♦ kompost ♦ zemlja slika 2: ♦ tekoče gojišče		Za vsako sliko en pravilen odgovor.														
3.2	1	♦ da ♦ Dostop kisika do biokulture je možen v obeh bioreaktorjih.		Dva pravilna odgovora za 1 točko.														
3.3	1	♦ NE + razloži zakaj		Dva pravilna odgovora za 1 točko.														
3.4	1	♦ mešala, homogenost suspenzije/pogoji za rast enaki v celotnem volumnu/dostop do hranil za celotno biokulturo	mešanje fermentacijske brozge	Dva pravilna odgovora za 1 točko.														
3.5	1	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ime sestavnega dela bioreaktorja</th> <th>Oznaka /črka na sliki št. 2</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dovod na cev za hladilne tekočine v bioreaktor</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>pH-meter/sistem za uravnavanje pH</td> <td>K</td> </tr> <tr> <td>Cev za odvod plinov</td> <td>J</td> </tr> <tr> <td>Gojišče z mehurčki plina/notranjost bioreaktorja</td> <td>G</td> </tr> <tr> <td>Cev za odvod hladilne tekočine iz bioreaktorja</td> <td>I</td> </tr> <tr> <td>Aerator</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table>	Ime sestavnega dela bioreaktorja	Oznaka /črka na sliki št. 2	Dovod na cev za hladilne tekočine v bioreaktor	C	pH-meter/sistem za uravnavanje pH	K	Cev za odvod plinov	J	Gojišče z mehurčki plina/notranjost bioreaktorja	G	Cev za odvod hladilne tekočine iz bioreaktorja	I	Aerator	F		Pet pravilnih odgovorov za 1 točko.
Ime sestavnega dela bioreaktorja	Oznaka /črka na sliki št. 2																	
Dovod na cev za hladilne tekočine v bioreaktor	C																	
pH-meter/sistem za uravnavanje pH	K																	
Cev za odvod plinov	J																	
Gojišče z mehurčki plina/notranjost bioreaktorja	G																	
Cev za odvod hladilne tekočine iz bioreaktorja	I																	
Aerator	F																	
3.6	1	ena od: ♦ da ima gojišče čim večjo površino, ♦ da je dobro izpostavljeno zraku, ♦ da je pridelek gob čim večji, plast je dovolj debela, da lahko glive uspevajo.																
3.7	1	♦ da ♦ Aerobni pogoji omogočajo namnoževanje <i>S. cerevisiae</i> .		Dva pravilna odgovora za 1 točko.														
3.8	1	♦ Zmanjšuje površinsko napetost.	Spreminjajo površinsko napetost.															
3.9	1	♦ S spremembo pH se spremeni napetost na merilni elektrodi.																
3.10	1	♦ narašča ♦ povečanje števila celic biokulture																

4. Onesnaževanje okolja

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	pet od: ♦ pridobivanje električne energije ♦ komunalni odpadki ♦ izogrevanje fosilnih goriv ♦ promet ♦ gnojenje kmetijskih površin ♦ kemijska industrija ...		Pet pravih odgovorov za 1 točko.
4.2	1	♦ Ustrezno utemelji svoj izbor.		
4.3	1	♦ Ker sodelujejo pri biološkem čiščenju biokulture.	Kemijsko čiščenje je brez biokultur.	
4.4	1	♦ anaerobno čiščenje ♦ metanogeneza		Dva pravilna odgovora za 1 točko.
4.5	1	♦ bioremediacijo/samoočiščevalno sposobnost vode	filtracija	
4.6	1	♦ Da. / Ne, s smiselno utemeljitvijo.		Dva pravilna odgovora za 1 točko.
4.7	1	♦ vgrajevanje različnih snovi v biomaso/organizem, tkiva .../ kopičenje škodljivih snovi v tkivih živih organizmov		
4.8	1	♦ težke kovine/radioaktivne snovi/DDT/v lipidih topne snovi/mikroplastika, kemikalije (pesticidi, fungicidi, herbicidi, insekticidi)		
4.9	1	♦ čiščenje z biofiltri	kemijsko čiščenje	
4.10	1	♦ Zaradi prisotnosti onesnaževalcev okolja (npr. težke kovine ...)		

Skupno število točk IP 2: 30